

Přílohy

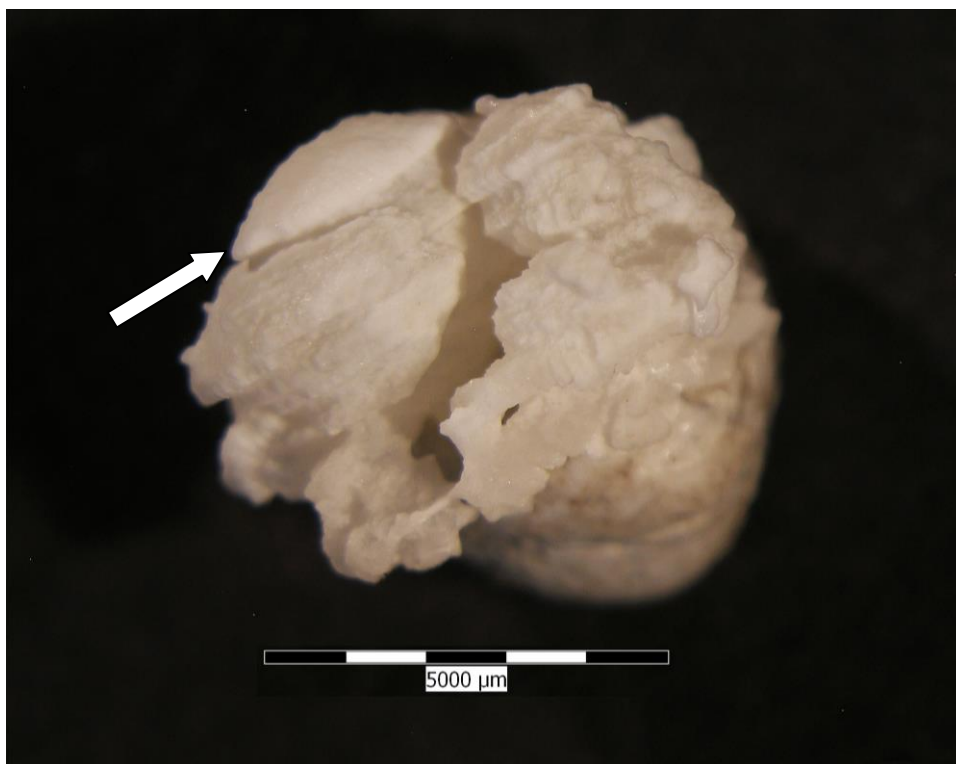
1. Dokumentace vzorků pomocí binokulární mikroskopie

Obr. 1.1 Vzorek SJ_1 (Stratenská jeskyně, Slovensko): Fragment hemisféry je zřetelně tvořen dvěma typy karbonátové hmoty. Vrchní část vzorku (viz šipka) je bílá oproti vnitřní sklovité hmotě.

Obr. 1.2 Vzorek SJ_2 (Stratenská jeskyně, Slovensko): celkový pohled na oválný a zdánlivě hladký agregát kryogenního kalcitu.

Obr. 1.3 Vzorek MT_1 (Mesáchny Tieň, Slovensko): nepravidelná hemisféra se zřetelně odlišnou bílou hmotou ve svrchní části (viz šipka).

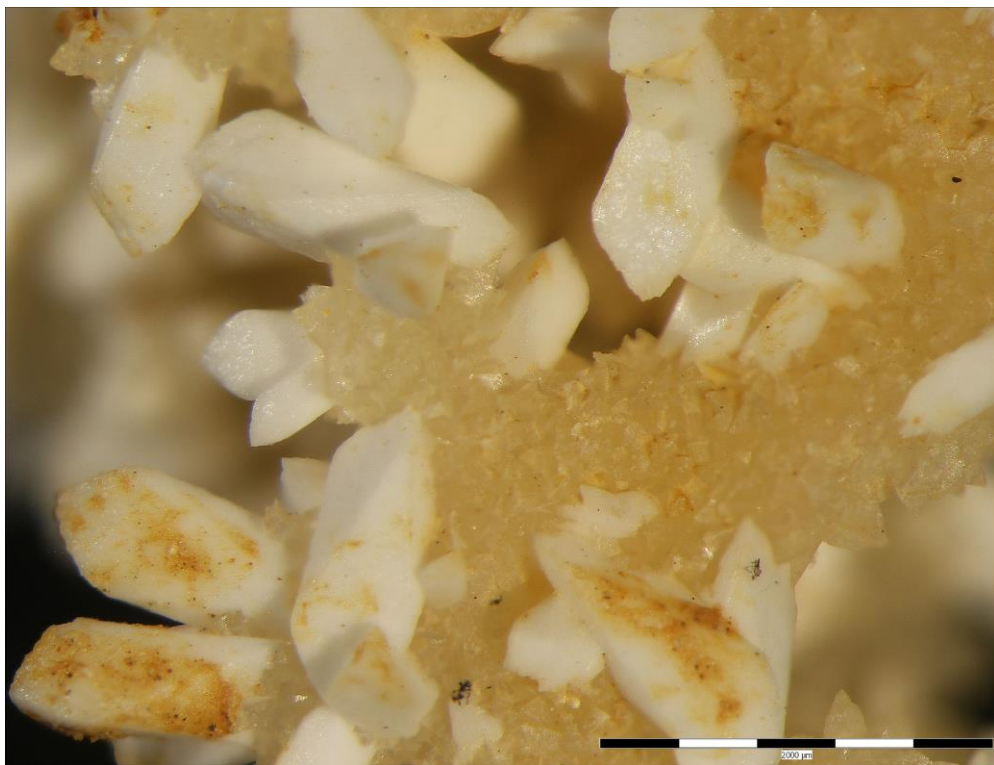
Obr. 1.4 Vzorek MT_2 (Mesáchny Tieň, Slovensko): celkový pohled na nepravidelný, koncentricky rostlý agregát se zdánlivě hladkým povrchem.

Obr. 1.5 Vzorek JJ_1 (Jeskyňe Javorka, Česká republika): celkový na dvougenerační kryogenní kalcit složený ze staršího raftového kalcitu (žlutý) a mladších větších krystalů (bílé).

Obr. 1.6 Vzorek JJ_1 (Jeskyňe Javorka, Česká republika): boční pohled na stejný vzorek jako na obr. 1.5.

Obr. 1.7 Vzorek JJ_1 (Jeskyně Javorka, Česká republika): detail vzorku shora – mladší bílé krystaly narůstají na jemně krystalický raftový agregát.

Obr. 1.8 Vzorek JJ_2 (Jeskyně Javorka, Česká republika): boční pohled na raftový agregát.

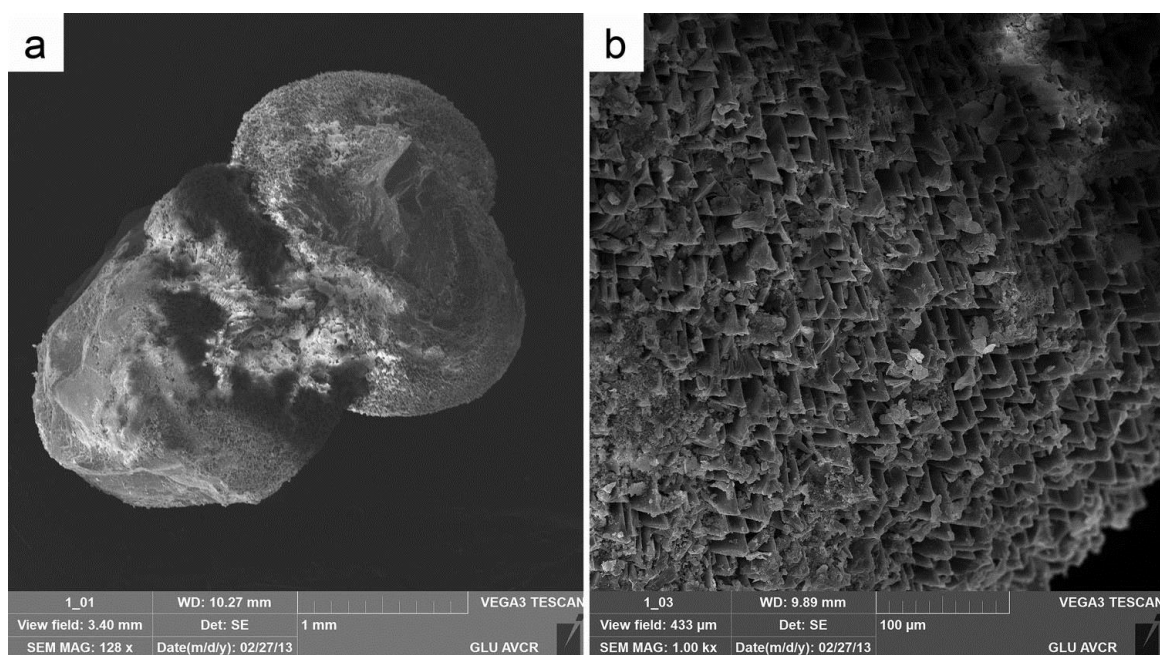

Obr. 1.9 Vzorek JSV_1 (Jaskyňa Studeného Vetra, Slovensko): vývojově mladší žluté sférické kalcity narůstající na generačně starší namodralý kalcit.

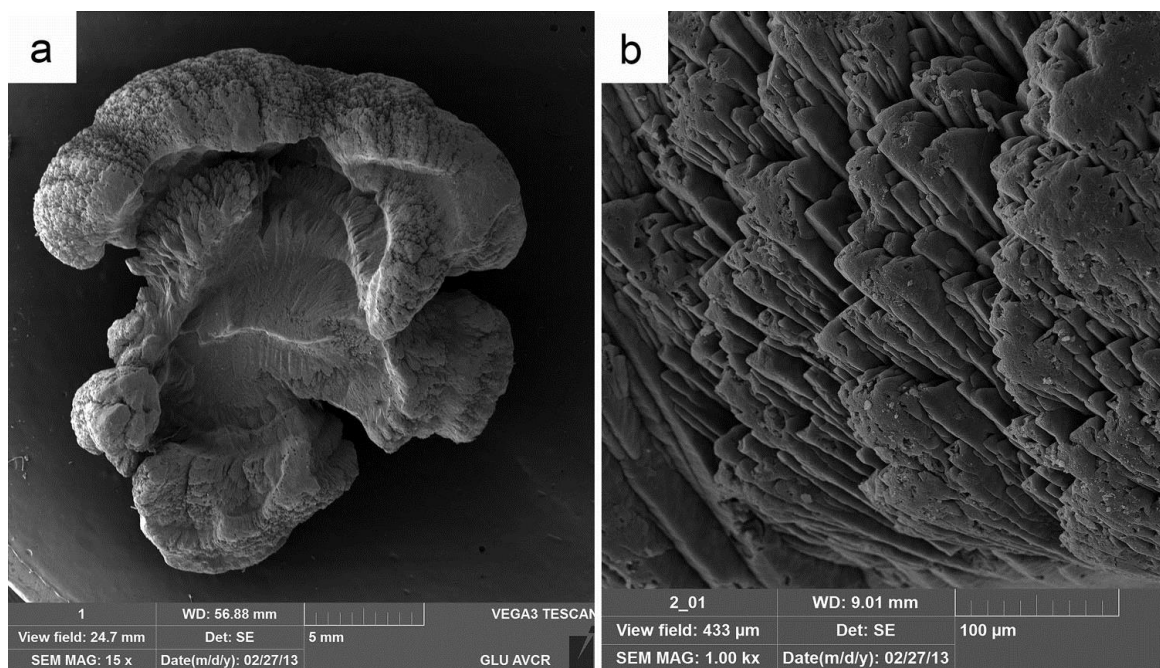

Obr. 1.10 Vzorek JSV_2 (Jaskyňa Studeného Vetra, Slovensko): další ukázka dvougeneračního kalcitu s větším množstvím mladších sférických agregátů (žluté) na starším podkladu (namodralý).

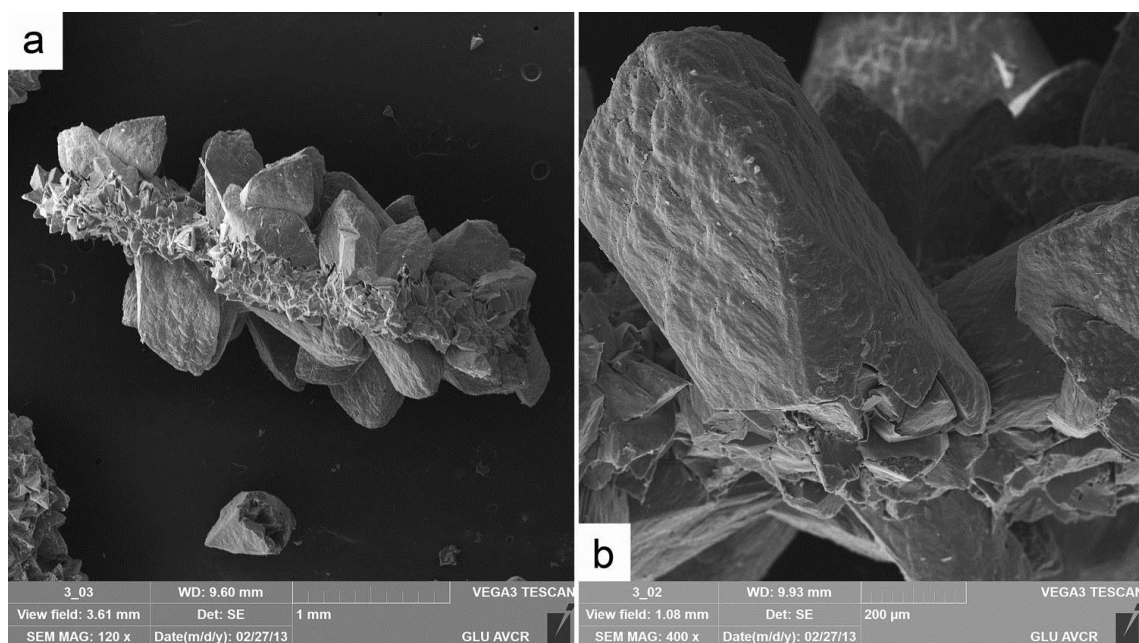
2. Studium povrchu vzorků pomocí skenovací elektronové mikroskopie (SEM)

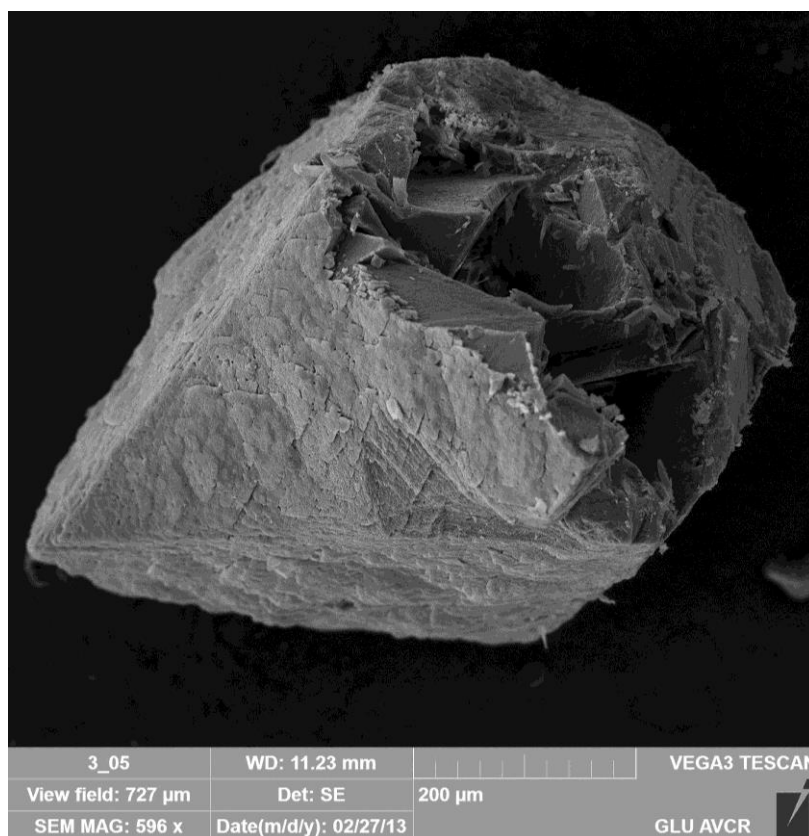
Obr. 2.1 Vzorek SJ_2 (Stratenská jeskyně, Slovensko): a) celkový pohled na oválný a zdánlivě hladký agregát kryogenního kalcitu; b) detail povrchu se zřetelnými krystalovými zakončeními.

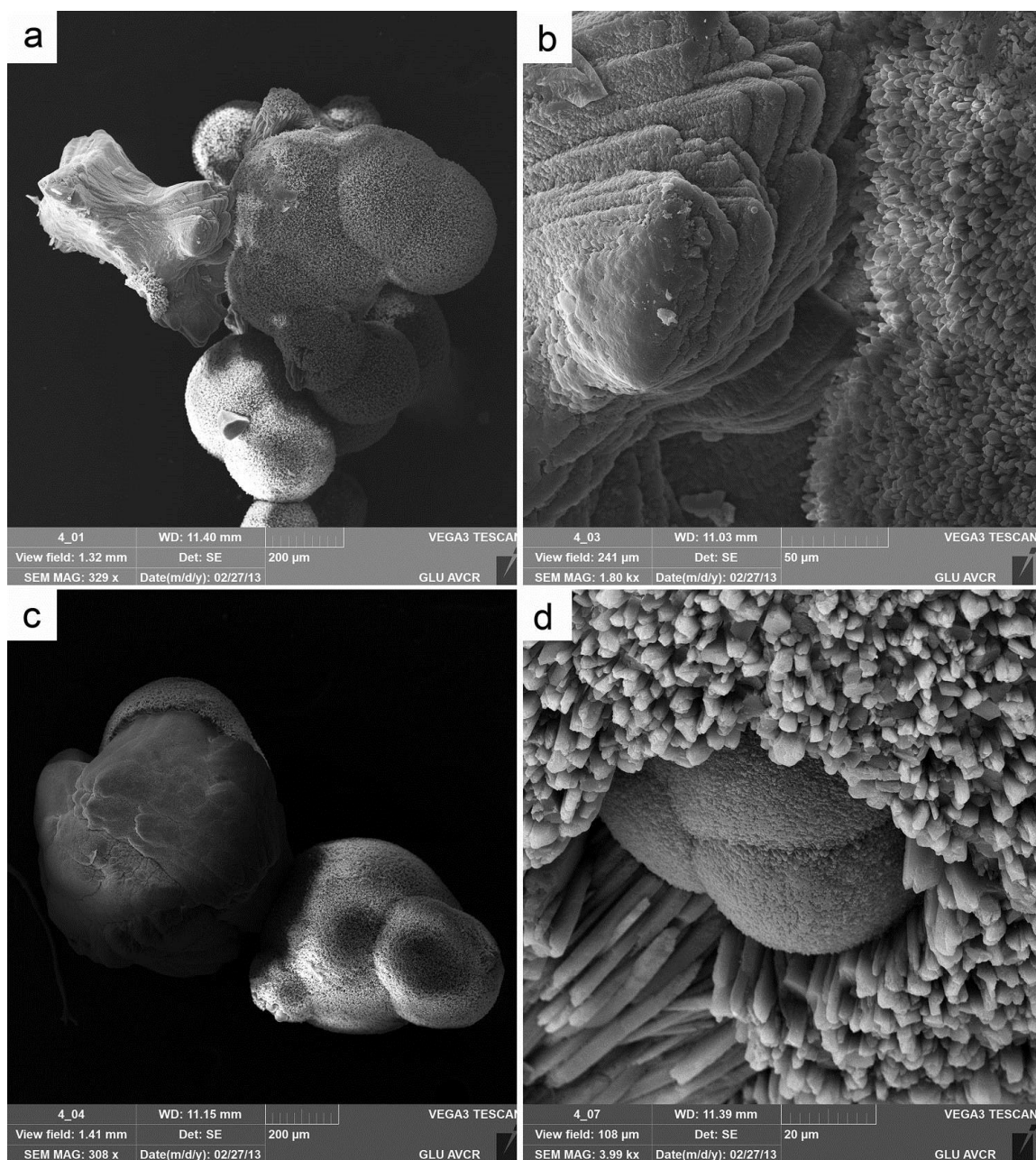
Obr. 2.2 Vzorek MT_2 (Mesáčný Tieň, Slovensko): a) celkový pohled na nepravidelný, koncentricky rostlý agregát se zdánlivě hladkým povrchem; b) detail povrchu agregátu s patrnými těsně nahloučenými krystaly.

Obr. 2.3 Vzorek JJ_2 (Jeskyně Javorka, Česká republika): a) celkový boční pohled na dvougenerační agregát složený ze staršího raftu a mladších větších krystalů; b) detail kontaktu mladšího velkého krystalu s menšími staršími krystaly tvořícími podložku (raft).

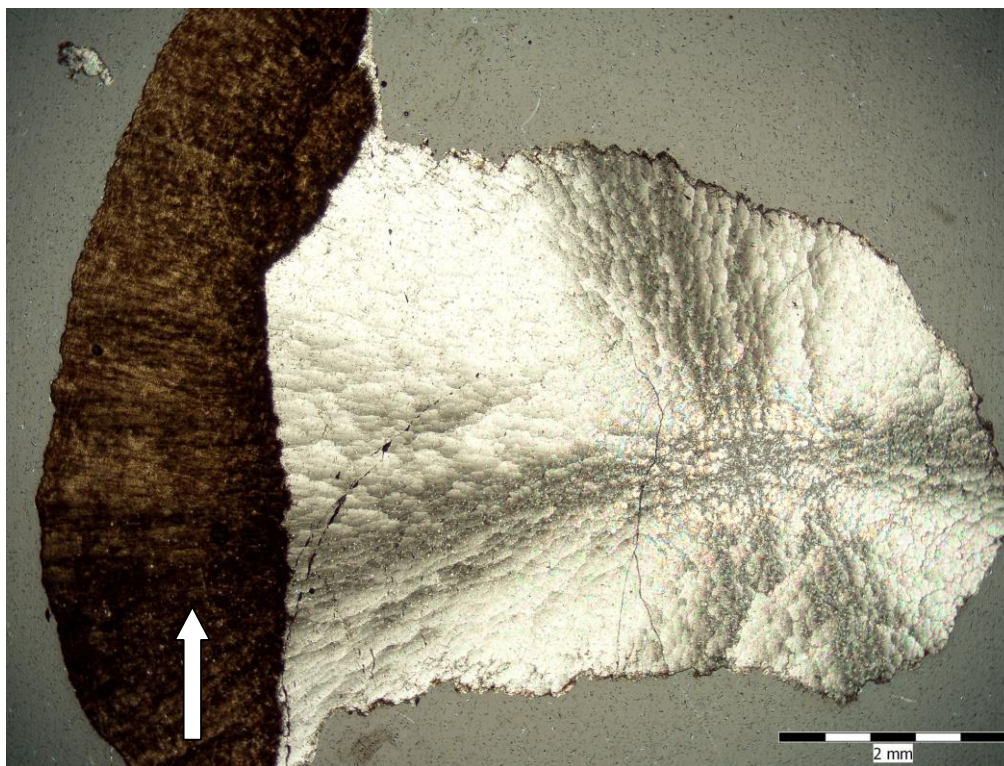
Obr. 2.4 Vzorek JJ_3 (Jeskyně Javorka, Česká republika): pohled na spodní část odlomeného krystalu mladší generace s vtisky od drobnějších krystalů staršího raftu.

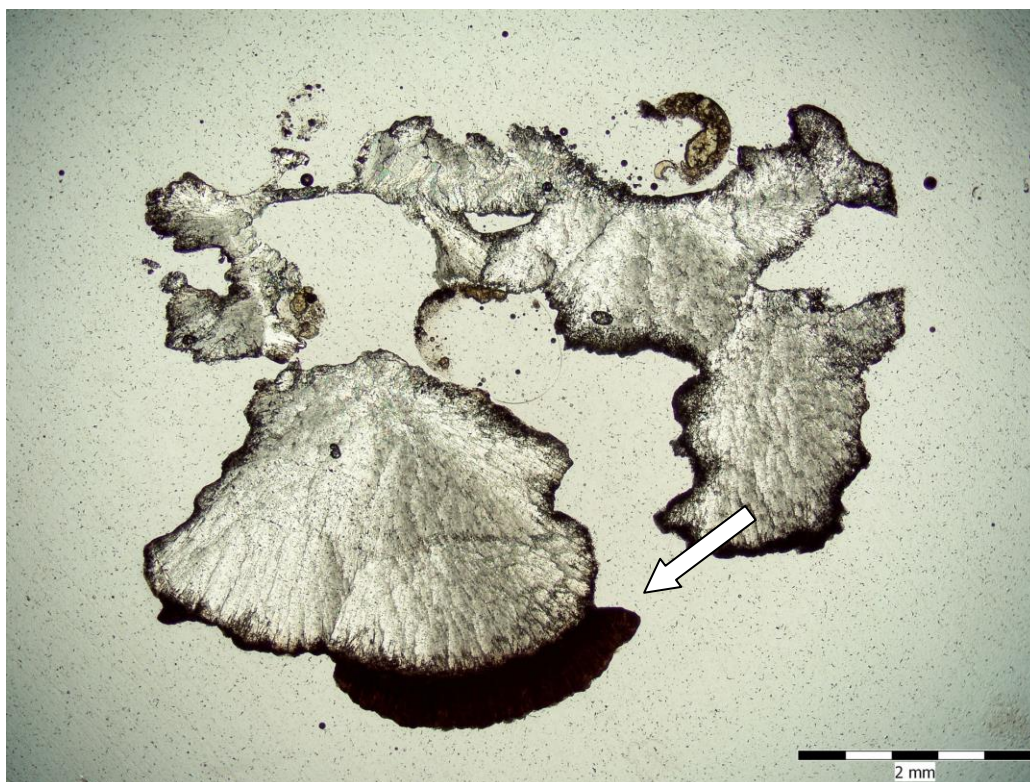
Obr. 2.5 Vzorek JSV_1 (Jaskyňa Studeného Vetra): a,c) pohled z vrchu, znatelná hranice přechodu dvou minerálních fází; b) detail přechodu minerálních fází s patrným krystalickým povrchem vývojově mladšího sférického agregátu; d) hemisféra zanořená v krystalech tvořících sférický agregát mladší generace.

3. Mikroskopické studium výbrusů v polarizovaném světle

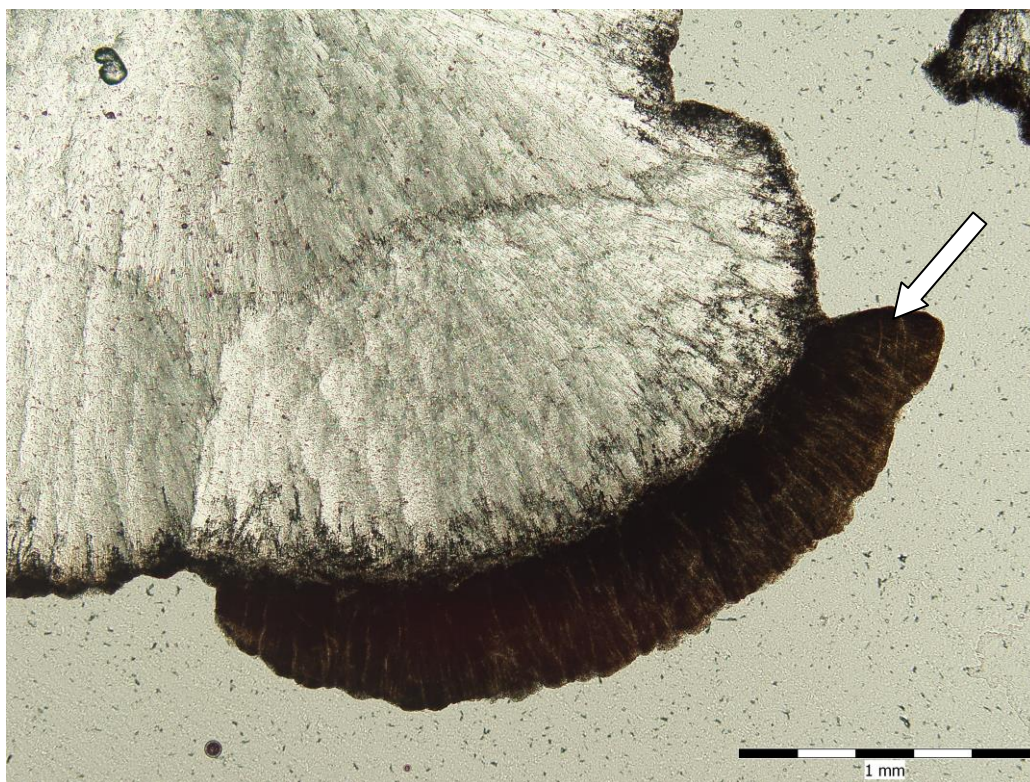

Obr. 3.1 Vzorek SJ_1 (Stratenská jeskyně, Slovensko): fotografie z polarizačního mikroskopu jasně potvrzuje odlišnost mezi oběma částmi kalcitového agregátu z obrázku 1.1.

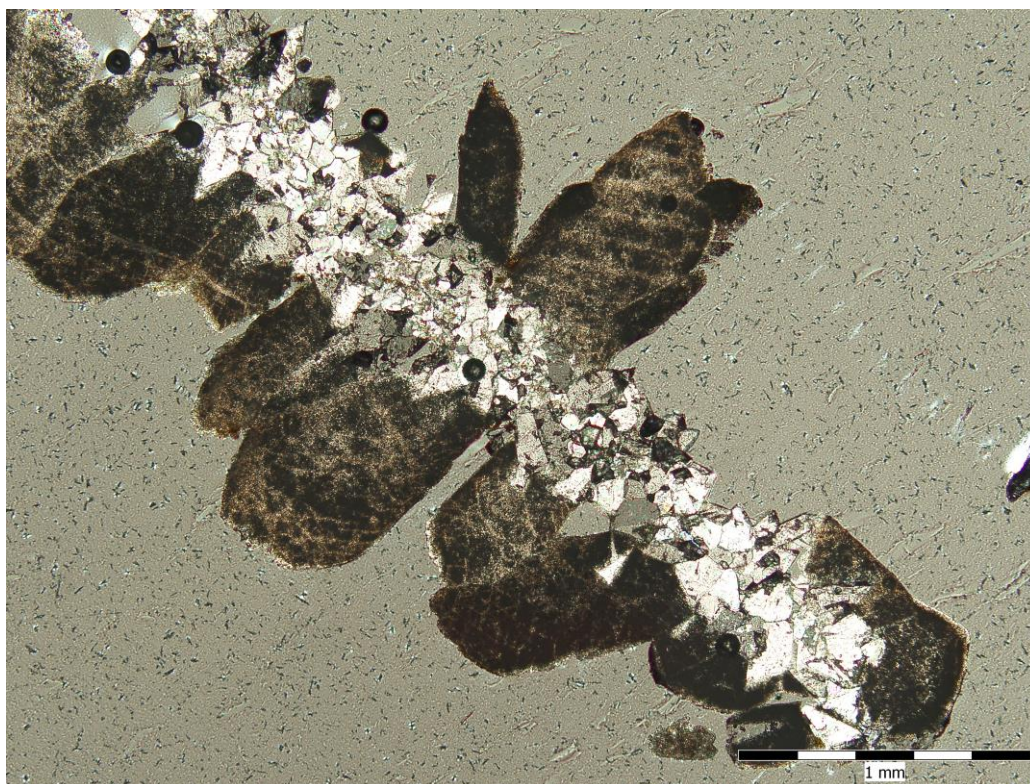

Obr. 3.2 Vzorek MT_1 (Mesáčny Tieň, Slovensko): velmi podobnou odlišnost a barvy lze sledovat také u vzorku z obrázku 1.3 (bílá hmota ve svrchní části).

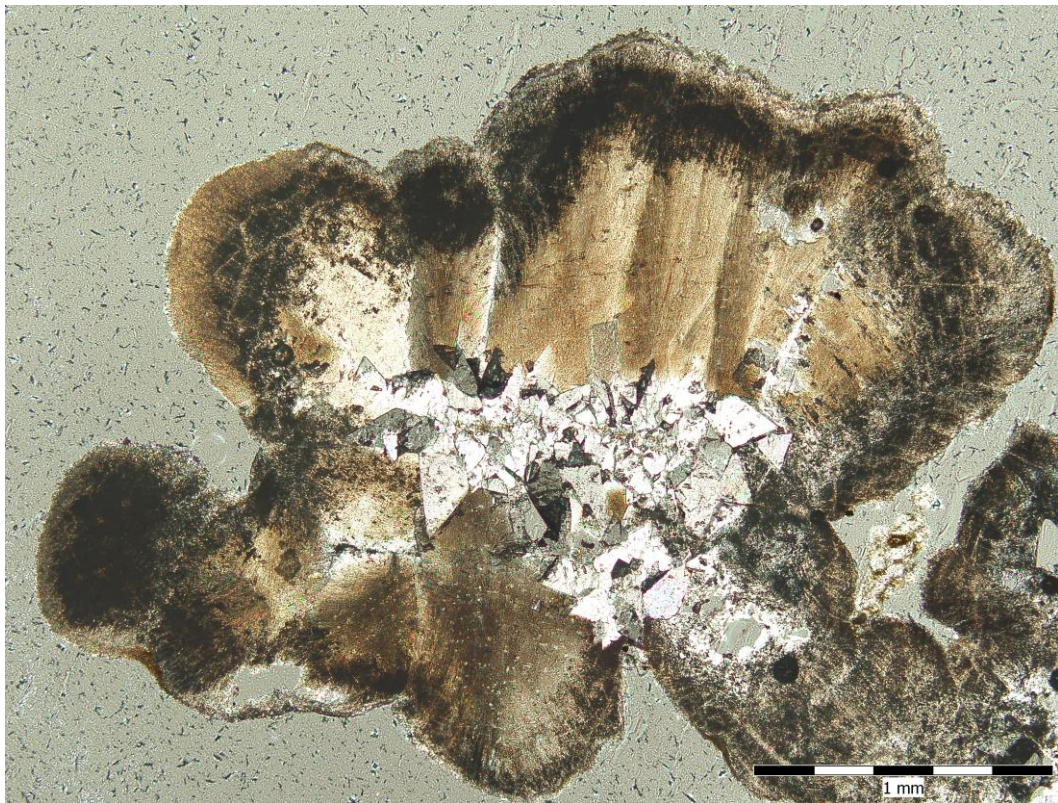

Obr. 3.3 Vzorek MT_1 (Mesáčny Tieň, Slovensko): detail předchozího vzorku (viz též obr. 1.3).

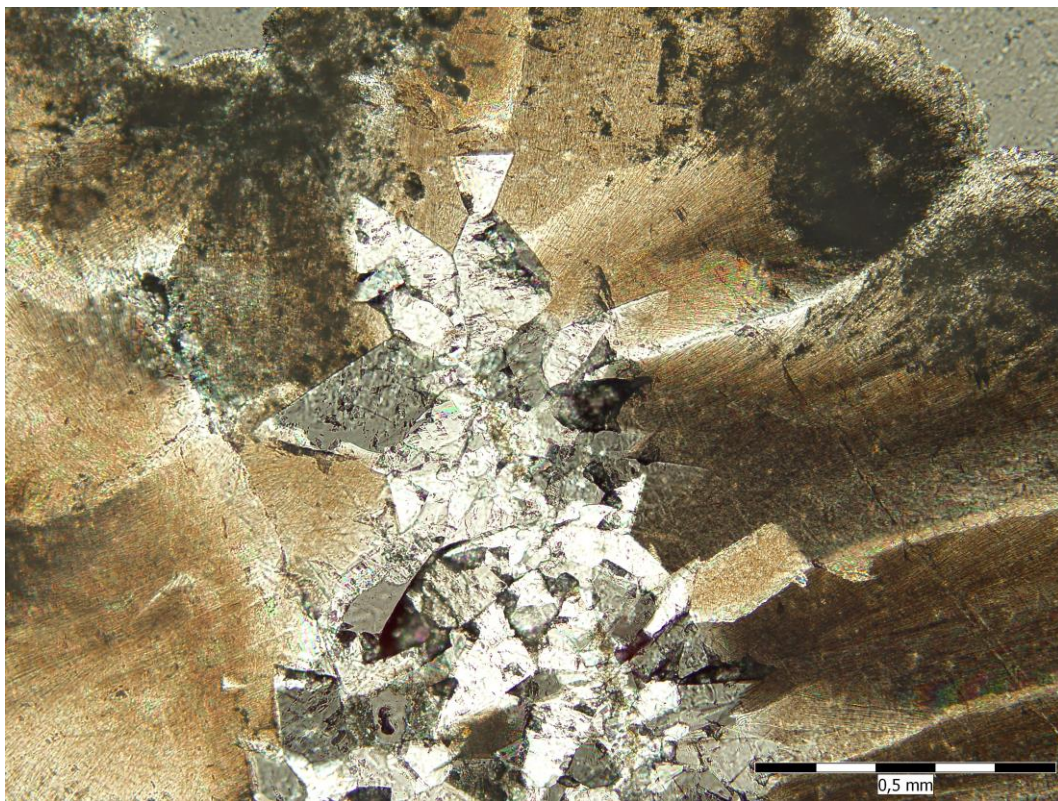

Obr. 3.4 Vzorek JJ_2 (Jeskyň Javorka, Česká republika): celkový pohled na starší generaci - raftový agregát (bílé) obrostlý mladšími krystaly (hnědé).

Obr. 3.5 Vzorek JJ_2 (Jeskyně Javorka, Česká republika): detail dvougeneračního růstu - raftový agregát (bílé) obrostlý mladšími krystaly (hnědé).

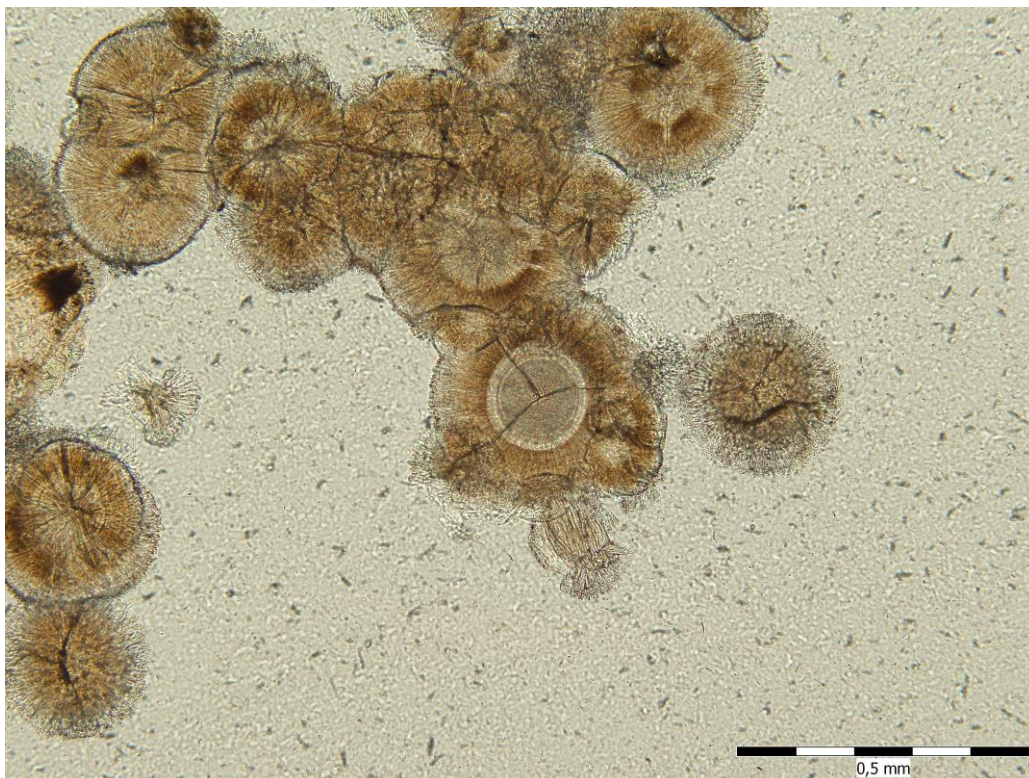

Obr. 3.6 Vzorek JJ_2 (Jeskyně Javorka, Česká republika): detail přechodu mezi první a druhou generací vzorku.

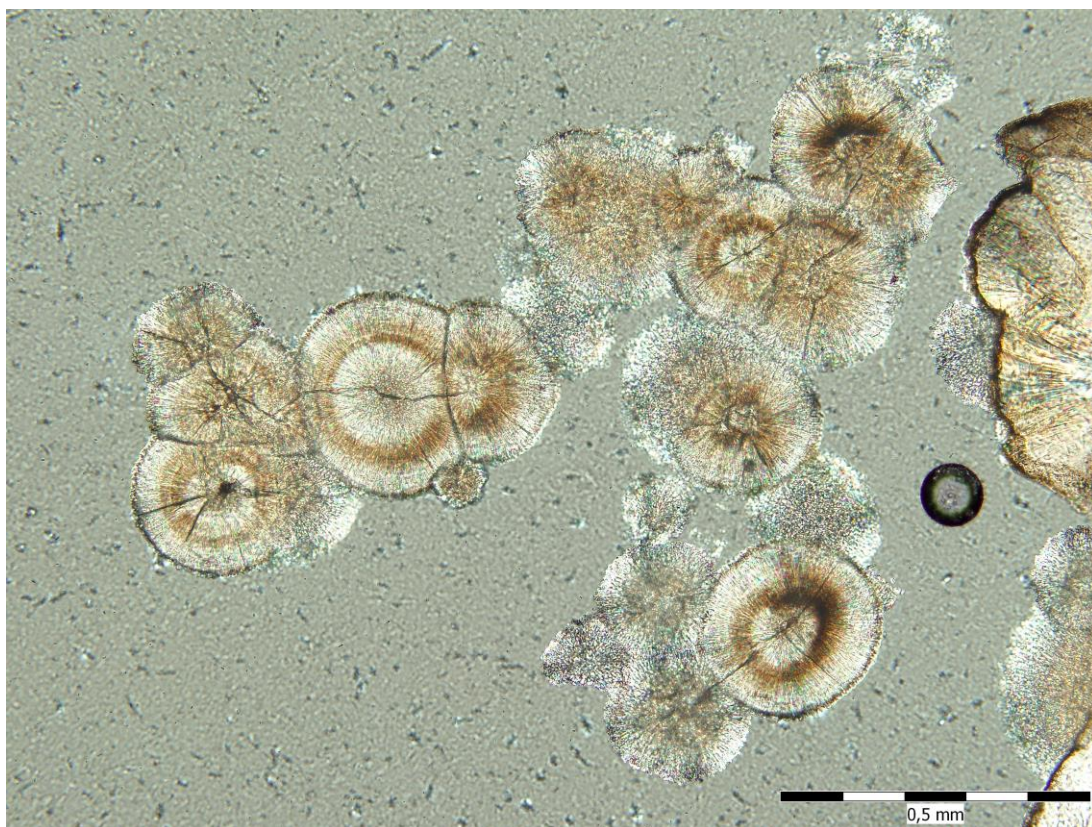

Obr. 3.7 Vzorek JSV_3 (Jaskyňa Studeného Vetra, Slovensko): shluk mladších sférických agregátů (hnědé) na vývojově starším karbonátu (světlý).

Obr. 3.8 Vzorek JSV_2 (Jaskyňa Studeného Vetra, Slovensko): vnitřní koncentrická stavba sférických agregátů kalcitu mladší generace.

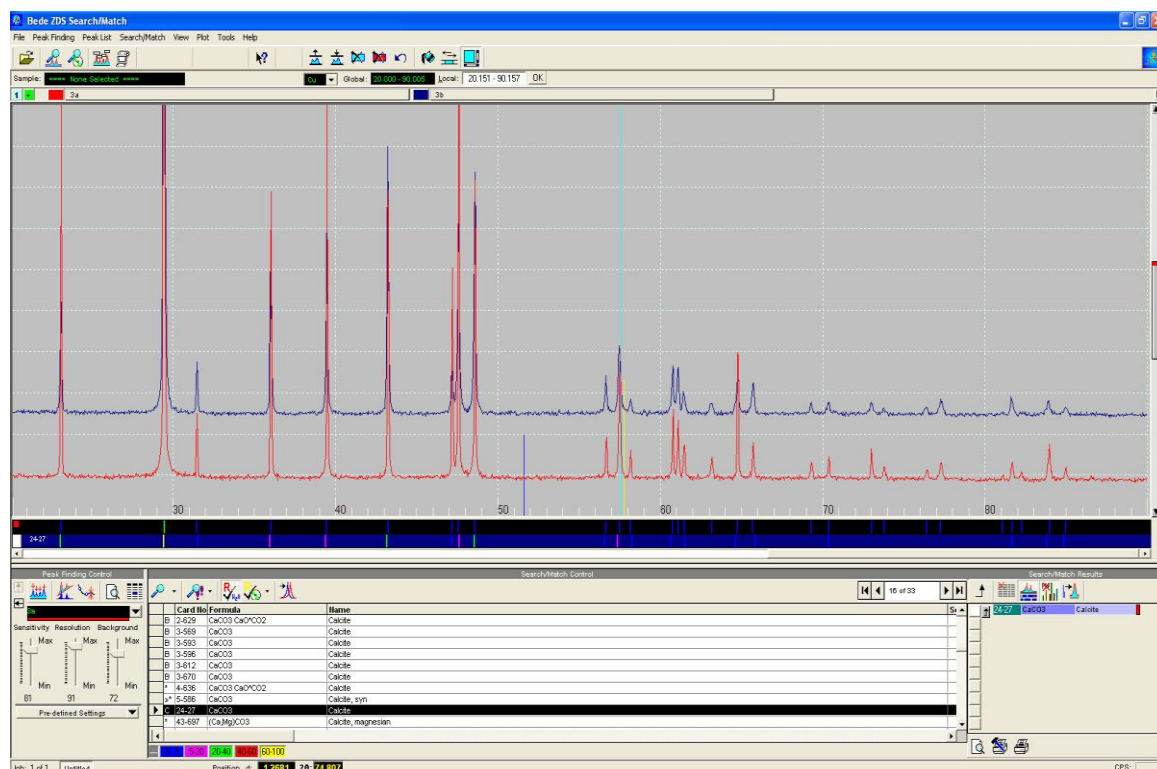

Obr. 3.9 Vzorek JSV_2 (Jaskyňa Studeného Vetra, Slovensko): vnitřní koncentrická stavba sférických agregátů kalcitu mladší generace.

4. Práškové rentgenové záznamy vybraných vzorků

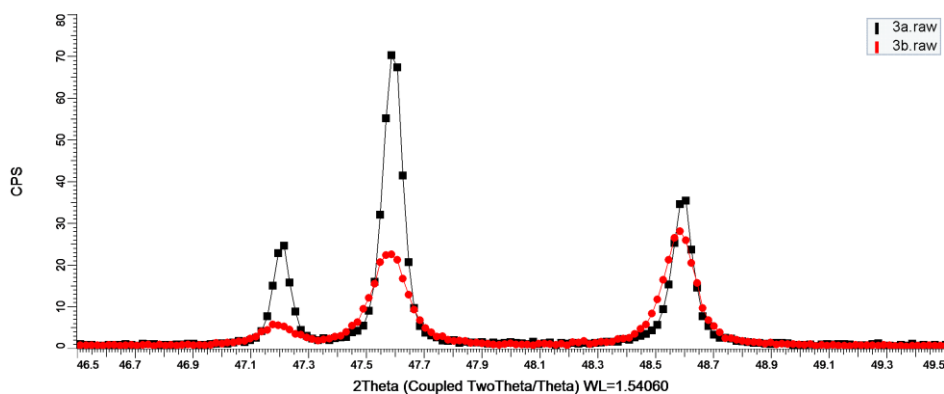
Výstup z programu BEDE ZDS (Ondruš et al. 1993)

Obr. 4.1 Ukázka pracovní plochy programu BedeZDS pro vyhodnocování práškových rentgenových (difrakčních) záznamů. Zobrazeny jsou dva záznamy ze vzorku JJ (Jeskyně Javorka, Česká republika): červený záznam byl pořízen ze staršího drobněji krystalického kalcitu vytvářejícího raft (záznam 3a); modrý záznam z narůstajících mladších bílých krystalů (záznam 3b). Oba záznamy jsou prakticky shodné a byly jednoznačně vyhodnoceny jako kalcit, případně hořečnatý kalcit.

4.1 Porovnání práškových rentgenových záznamů vybraných vzorků

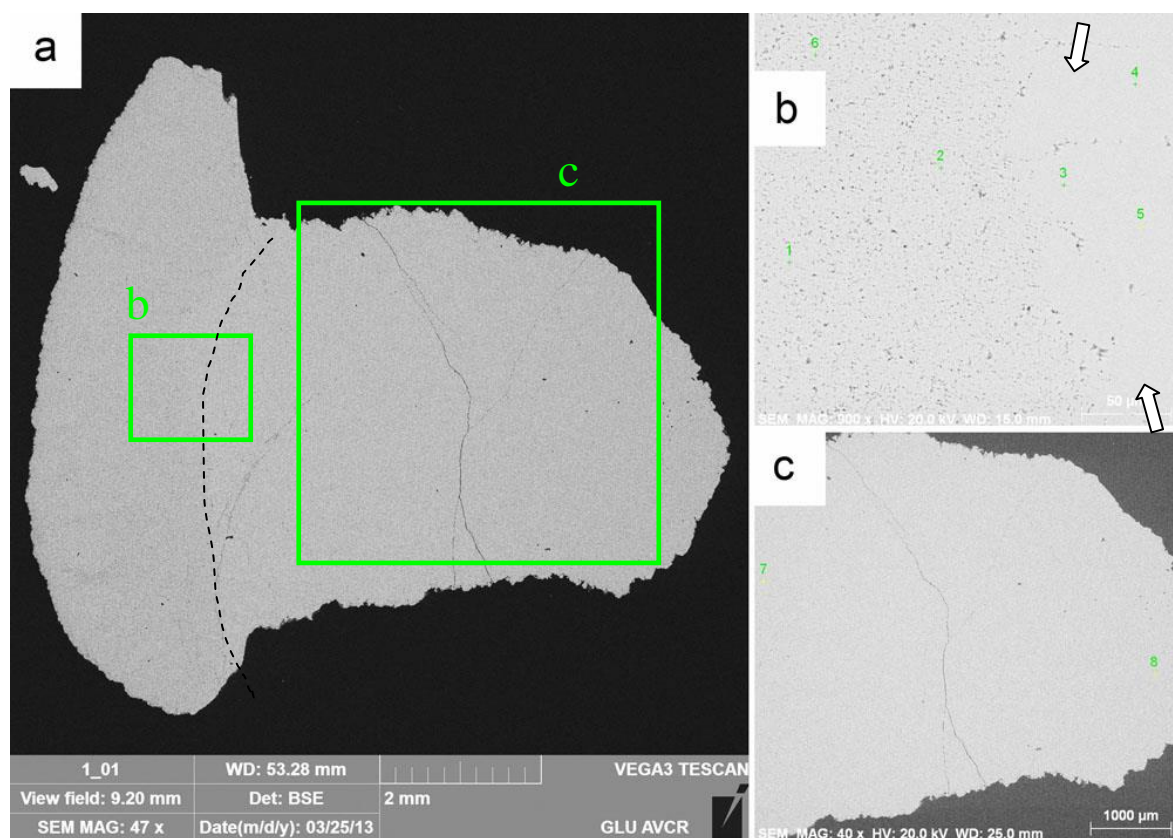
Výstup z programu Bruker DIFFRAC.EVA

Obr. 4.2 Porovnání výřezů z difraktogramů demonstruje výrazný rozdíl v šířce difrakčních maxim mezi oběma vzorky.

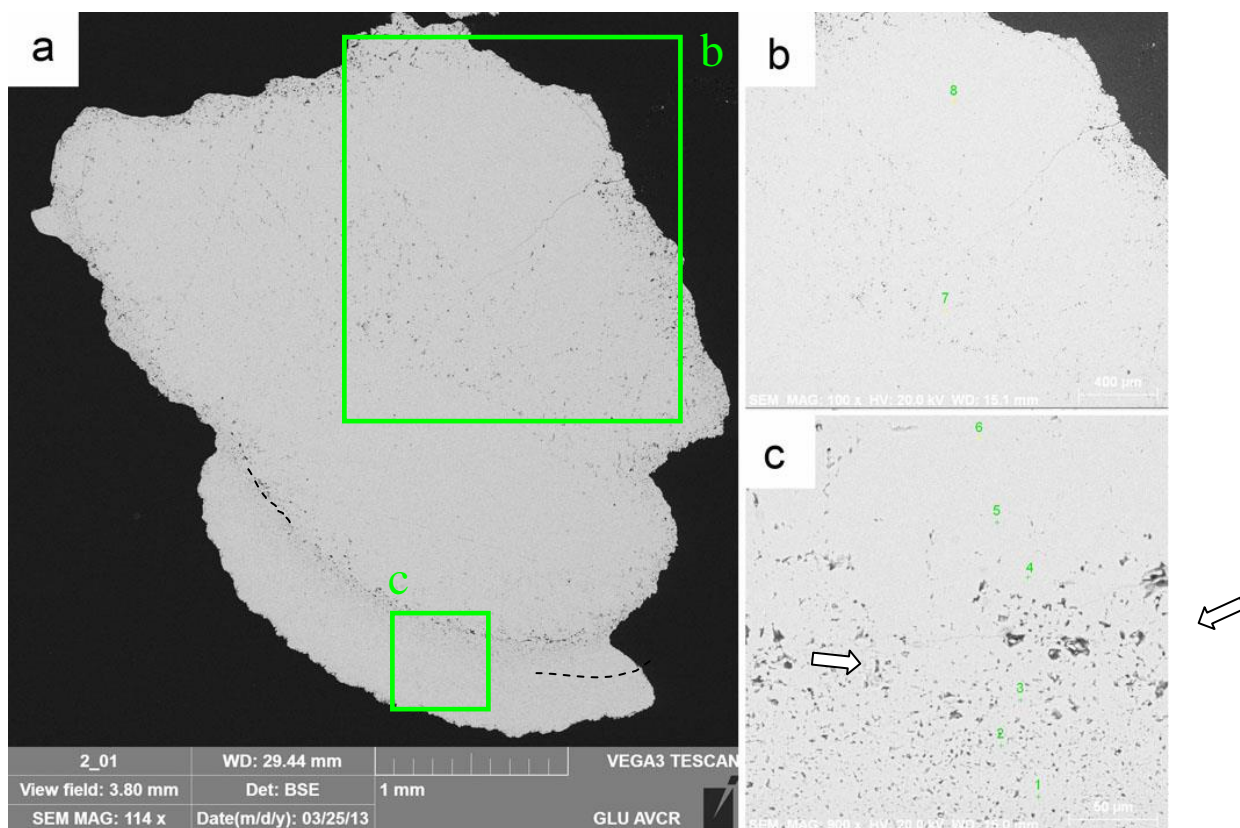
5. Snímky vzorků z elektronového mikroskopu a místa mikroanalýz

(viz též tabulka mikroanalýz v příloze 6)

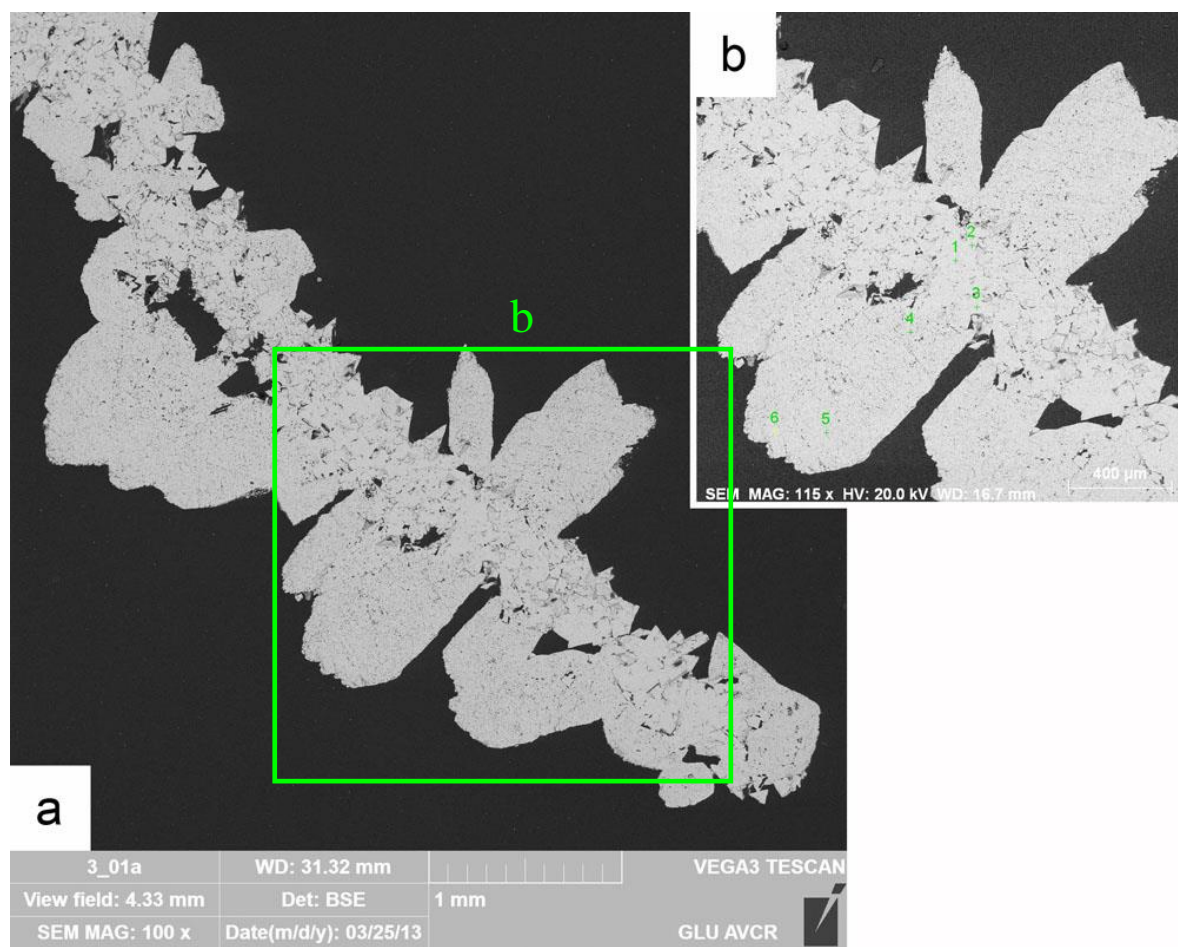
Obr. 5.1 Vzorek SJ_1 (Stratenská jeskyně, Slovensko): a) zobrazení plochy celého vzorku s výřezy, kde byly prováděny chemické mikroanalýzy (b, c), s částečně patrným přechodem mezi mladší a starší generací (hranice označena přerušovanou čarou); b) detail hranice mezi generacemi (naznačeno bílými šipkami); c) výřez ze starší generace s místy analýz.

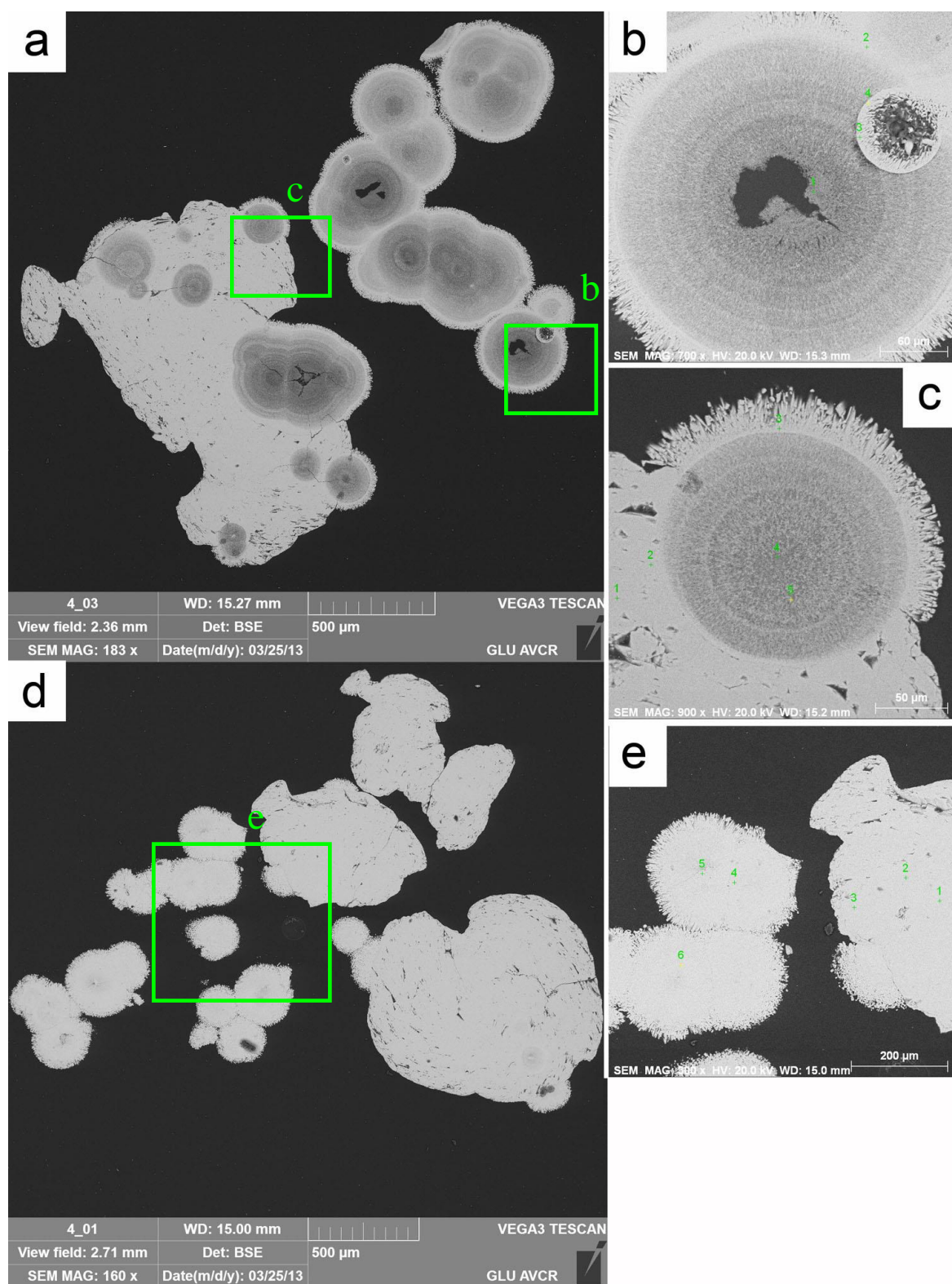

Obr. 5.2 Vzorek MT_1 (Mesáchny Tieň, Slovensko): a) zobrazení plochy celého vzorku s výřezy, kde byly prováděny chemické mikroanalýzy (b, c), s dobře patrnou hranicí mezi mladší a starší generací (hranice naznačena přerušovanou čarou po stranách); b) výřez ze starší generace s místy analýz; c) detail hranice mezi generacemi (naznačeno bílými šipkami).

Obr. 5.3 Vzorek JJ_2 (Jeskyně Javorka, Česká republika): a) zobrazení plochy celého vzorku s výřezem, kde byly prováděny chemické mikroanalýzy (b); b) detail vzorku, na kterém je zřetelný jak centrální raft tvořený drobnějšími krystaly kalcitu starší generace, tak později narostlé větší krystaly kalcitu mladší generace.

Obr. 5.4 Vzorky JSV (Jaskyňa Studeného Vetra, Slovensko): zobrazení plochy dvou vybraných vzorků s výřezy s pozicemi mikroanalýz. Vzorek JSV_A (a, odpovídá JSV_3) s výřezy (b, c) Vzorek JSV_B (d, odpovídá JSV_2) s výřezem (e);).

6. Výsledky mikrochemických analýz z elektronové mikrosondy

Tabulka 4. – Mikroanalýzy studovaných vzorků

vzorek	analýza č.	stanovované prvky (přepočtené na oxidy, vyjma chlóru)						generace
		CaO	MgO	SO ₃	SiO ₂	Al ₂ O ₃	Cl*	
SJ_1	1	98.95	0.00	1.05				ml
	2	99.16	0.84	0.00				ml
	6	98.86	0.78	0.00	0.36			ml
	3	95.90	0.00	4.10				st
	4	96.61	0.00	3.39				st
	5	95.11	0.51	4.37				st
	7	95.79	0.00	4.21				st
	8	96.55	0.00	3.45				st
MT_1	1	99.38	0.62	0.00				ml
	2	97.41	1.31	0.00	1.28			ml
	3	98.76	0.81	0.00	0.43			ml
	4	92.09	2.09	2.87	2.95			st
	5	96.51	1.62	1.87				st
	6	93.61	1.48	2.95	1.97			st
	7	95.61	2.33	2.06				st
	8	96.64	1.75	1.61				st
JJ_2	4	99.10	0.90	0.00				ml
	5	99.05	0.51	0.00	0.45			ml
	6	99.18	0.82	0.00				ml
	1	97.34	0.00	0.00	1.71	0.95		st
	2	98.80	1.20	0.00				st
	3	98.83	1.17	0.00				st
JSV_A_e	4	100.00	0.00	0.00				ml
	5	100.00	0.00	0.00				ml
	6	99.42	0.00	0.00	0.58			ml
	1	93.10	3.35	0.00	3.55			st
	2	92.74	2.83	0.00	4.43			st
	3	92.47	2.99	0.67	3.86			st
JSV_B_b	1	98.32	0.00	0.00			1.68	ml
	2	100.00	0.00	0.00				ml
	3	100.00	0.00	0.00				nml
	4	99.19	0.00	0.00	0.81			nml
JSV_B_c	3	99.36	0.00	0.00	0.64			ml
	4	99.69	0.00	0.00			0.31	ml
	5	100.00	0.00	0.00				ml
	1	93.28	2.73	0.85	3.15			st
	2	94.80	2.31	0.00	2.89			st

Vysvětlivky:

- generace kalcitu dle stáří (st – starší; ml – mladší; nml – nejmladší)
- významné variace v chemickém složení u starších generací kalcitu ve srovnání s mladším jsou označeny tučně

* chlór je pravděpodobně kontaminace ze zalévací hmoty